

BESZÁMOLÓ

A CSONGRÁD MEGYEI KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÁSRÓL

2015

Somogyi Károly
Városi és Megyei Könyvtár
Szeged, 2016

SK SOMOGYI KÁROLY
VÁROSI ÉS MEGYEI KÖNYVTÁR
SZEGED

**BESZÁMOLÓ A SOMOGYI KÁROLY VÁROSI ÉS MEGYEI
KÖNYVTÁR**

**KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZERBEN
VÉGZETT MUNKÁJÁRÓL**

2015

**AZ INTÉZMÉNY SZÉKHELYE: SZEGED
AZ INTÉZMÉNY VEZETŐJÉNEK NEVE: PALÁNKAINÉ SEBŐK ZSUZSANNA**

Tartalom¹

1. Helyzetkép	4
1.1. A KSZR működési alapelveinek való megfelelés, a kistélepülési könyvtári ellátás megszervezése.....	4
1.2. Csongrád megye településeinek könyvtárellátási helyzete számokban.....	6
1.3. Könyvtárhasználat a szolgáltató helyeken	8
1.4. Humán erőforrás.....	10
1.4. A szolgáltató helyek infrastrukturális feltételei	12
1.5. A központi költségvetési támogatás egységes feladatalapú felhasználása	13
2. A megyei könyvtár által nyújtott szolgáltatások	16
2.1. Állománymenedzsment.....	16
2.1.1. Gyűjteményfejlesztés.....	16
2.1.2. Állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása.....	17
2.2. Dokumentumszolgáltatás.....	18
2.3. Információs szolgáltatás.....	18
2.4. Közösségi szolgáltatások.....	19
2.5. Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékossgal élők számára.....	21
2.6. Szakmai képzés, továbbképzés.....	21
2.7. Eszközbeszerzés.....	25
2.8. A megyei könyvtár által a kistélepülési megállapodásban vállalt további szolgáltatás.....	26
3. Szolgáltató könyvtár	26
4. Minőségfejlesztés, minőségirányítás, a szolgáltatás dokumentálása.....	27
5. Sajtóbibliográfia a KSZR megyei szolgáltatásairól, valamint rövid beszámoló a KSZR szolgáltatások 2014. évi népszerűsítéséről, a kistélepülési könyvtári események kommunikációjáról és a kistélepülésektől kapott, a könyvtári szolgáltatásokhoz kapcsolódó, visszajelzésekről.....	28
6. Eseménynaptár	29

---

¹ A tartalomjegyzék a dokumentum szöveges részének véglegesítése után frissítendő!

1. Helyzetkép

1.1. A KSZR működési alapelveinek való megfelelés, a kistélepülési könyvtári ellátás megszervezése

A 39/2013. EMMI rendelet hatálya alá tartozó kistélepülési önkormányzatok közül 2015-ben 29-nek volt együttműködési megállapodása a Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtárral a könyvtárellátási szolgáltatási rendszer működtetésére.

A megyei könyvtárellátási rendszerben 2015-ben a megye lakosságának **10,08 %-a** volt érintett. (A megye lakosainak száma 2015. január 1-ei Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala általi lakosságszám alapján **419149** fő volt.)

Potenciálisan a megye lakosságának (419149 fő) *10,08 %-a* (42282 fő) volt érintett a megyei könyvtárellátási szolgáltatási rendszer által nyújtott szolgáltatásokban.

A Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár 2015-ben is küldetésének tekintette, hogy a kistélepülésen élők kulturális alapellátásának meghatározó részeként a kistélepülési könyvtárellátás terén

- többfunkciós, közösségépítő, egyéni munkára és közös tanulásra is alkalmas inspiráló terek kialakításában való közreműködéssel
- korszerű technikai eszközökön alapuló és az adott település felhasználói igényeire rugalmasan reagáló szolgáltatásokat kínáljon
- járuljon hozzá a helyben élők tájékoztató, olvasási, digitális írástudási képességek fejlesztéséhez
- működjön közre az olvasásfejlesztő, kultúra és olvasásnépszerűsítő programok megrendezésében
- segítse az informális és az élethosszig tartó tanulásba való bekapcsolódást
- biztosítsa a szabadidő hasznos és tartalmas eltöltésének lehetőségét
- a hátrányos helyzetűek és fogyatékkal élők támogatásával biztosítsa az információs esélyegyenlőséget
- biztosítsa a minőségi szolgáltatást a kistélepüléseken

Mindezt partneri együttműködés formájában, a velünk szerződést kötő önkormányzatokkal és a szolgáltató helyek munkatársaival közösen valósítottuk meg, illetve tervezzük megvalósítani az elkövetkező időkben is.

A KSZR szolgáltatás megyei legfontosabb új eredményei közé sorolhatjuk 2015-ben Csongrád megyében 1 településsel, Apátfalvával, bővült a könyvtárellátási szolgáltatási rendszer tagkönyvtárainak száma.

- Székkutas, Kübekháza, Pusztamérges, Árpádhalom, állományának retrospektív feltárása megtörtént.
- Három településen, Ambrózfalván, Magyarcsanádon és Pusztaszeren elindult a KönyvtárMozi.

- A ferencszállási szolgáltató helyen az NKA pályázati támogatásnak köszönhetően megújult a könyvtár bútorzata, és kialakításra került egy baba-mama szoba, elsőként a szolgáltató helyek közül.
- Egyedi tervezésű babzsákokat kaptak a ksZR szolgáltató helyek, az összetartozás jelképeként. Az ülőalkalmatosságokat használják mesefotelként, előadókat, polgármestereket vallatnak hitvallásukról ezekben a „székekben”, helyi közéleti szereplőktől könyvajánlásokat tolmácsolnak, szóval a könyvtárosok kreatív képzelőerején múlik a kihasználtságuk.
- Az egységes arculat szellemében elkezdtük a nyitvatartási táblák készíttetését és egy ksZR-spot anyagának az összegyűjtését, amely 4 perces változatban a 2016. márciusi országos KSZR Műhelynapok szegedi helyszínén bemutatásra is került.
- Egyre népszerűbb a könyvtárközi kölcsönzések száma, évről évre emelkedik a kérések száma.
- Pozitívmként emelhetjük, ki hogy a szolgáltató helyeken megtartott közösségi, könyvtári rendezvények látogatottsága nőtt. Az előző évihez képest kevesebb volt a rendezvény, de ezeken többen voltak jelen. A 29 településen 514 közösségi összejövetelt szerveztek, melyeken 13262 résztvevő fordult meg. Egy településre átlagban 17,7 rendezvény jutott. A legtöbb foglalkozást, rendezvényt tartó települések: Szegvár 83alkalom, Magyarcsanád 51 alkalom, Pusztaszer 45 alkalom, Pusztamérges 43 alkalom, Székkutas 42 alkalom.

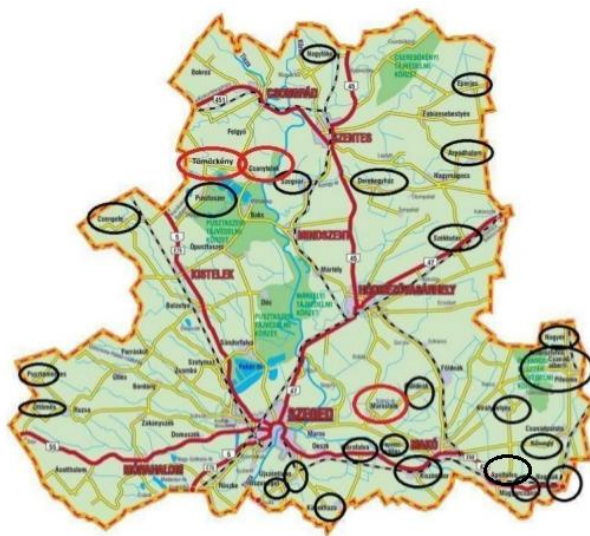
A kistérségi kiegészítő támogatást (24900108,- Ft-ot) a következő **fejlesztésekre, szolgáltatásokra** használtuk fel:

berendezés, bútorvásárlás, babzsákok	Apátfalva (forgószék); Csanádalberti (asztal, székek, puffok); Csengele (könyvtári berendezés); Nagylak (számítógépasztal, asztal, székek, fotelek, folyóirattartó); Nagytőke (polcok); Pusztaszer (asztalok); Székkutas (asztal, székek); Szegvár (puffok); Tiszasziget (asztalok) Babzsákot minden település kapott
technikai eszközök beszerzése, vetítővászon	Ambrózfalva (lamináló gép, CD lejátszó); Árpádhalm (diktafon, fényképezőgép); Eperjes (CD lejátszó); Magyarcsanád (projektor, vetítővászon); Pitvaros (CD lejátszó); Pusztamérges (CD lejátszó); Pusztaszer (CD lejátszó, projektor, vetítővászon); Székkutas (CD lejátszó)
számítástechnikai eszközvásárlás	Csanytelek (számítógép, nyomtató); Királyhegyes (számítógép); Kiszombor (nyomtató); Magyarcsanád (számítógép); Magyarcsanád (laptop); Maroslele (számítógép) Nagyér (számítógép); Óföldsétek (számítógép); Pusztaszer (számítógép, laptop); Szegvár (laptop)
fejlesztő játékok vásárlása	Ambrózfalva, Apátfalva, Csanytelek, Derekegyház, Kövegy, Öttömös, Székkutas, Újszentiván
dokumentumvásárlás, könyv	mind a 28 településre
hangoskönyvek,	Ambrózfalva, Apátfalva, Csanytelek, Eperjes, Kövegy, Maroslele, Pitvaros, Pusztamérges, Székkutas,
diafilm	Derekegyház
dokumentumvásárlás időszaki kiadványok	Kiszombor kivételével minden településre
rendezvény	58 alkalom
szakmai anyag, irodaszer vásárlás	22 településre
nyitvatartási táblák megrendelése	mind a 29 településre

1.2. Csongrád megye településeinek könyvtárellátási helyzete számokban

Könyvtárak		könyvtárak száma (db)	Lakosságszám összesen
Könyvtárellátási Szolgáltató helyek	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 0 - 500 lakosú településen	4	1790
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 501 - 1000 lakosú településen	9	5295
	ebből könyvtárbusszal ellátott település		
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1001 - 1500 lakosú településen	3	4099
	ebből könyvtárbusszal ellátott település		
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1501 - 5000 lakosú településen	13	31098
Összesen		29	42282
Nemzetiségi könyvtárat fenntartó nemzetiségi önkormányzattal kötött megállapodás alapján			
A települési közkönyvtári és iskolai könyvtári feladatokat együttesen ellátó szolgáltató helyek száma		2	
ebből megkötött megállapodások száma		0	

A szolgáltató helyek területi elhelyezkedése:

Csongrád megye 5000 lakos alatti település szerinti tagozódása:

lakosságszám szerinti település	db	KSZR hez tartozik
500 alatti	4	4
500-1000 között	10	9
1001-1500 között	5	3
1500-5000 között	31	12
összesen	50	28

1.3. Könyvtárhasználat a szolgáltató helyeken

Település	Lakó- népessége	Olvasók száma összesen							Ebből 14 éven aluliak száma			
		Regisztrált használók	Személyes használat	Az összesből Internet használat	Telefon, fax, e- mail	OPAC, honlap	Kölcsönzött dokumentumok	Helyben használt dokumentumok	Regisztrált használók	Személyes használat	Kölcsönzött dokumentumok	Helyben használt dokumentumok
Összesen	42282	6220	86488	22634	414	0	63132	60928	2003	42840	26107	33490
1-500 lakosú településen	1790	481	6973	4475	0	0	4521	5409	112	3077	2290	2359
501 - 1000 lakosú településen	5295	973	13532	3610	86	0	11015	9827	249	5285	4745	6850
1001 - 1500 lakosú településen	4099	585	3859	440	239	0	6927	2245	165	1838	1973	1042
1501 - 5000 lakosú településen	31098	4181	62124	14109	89	0	40669	43447	1477	32640	17099	23239

A megye lakosságának 10,08 %-a él az érintett településeken , az ott élő lakosságból átlagosan 14,7 % -os a regisztrált könyvtárhasználói arány.

	Lakónépessége	Olvasók száma összesen							Ebből 14 éven aluliak száma			
		Regisztrált használók	Személyes használat	Az összesből Internet használat	Telefon, fax, e-mail	OPAC, honlap	Kölcsönzött dokumentumok	használt dokumentumok	Regisztrált használók	Személyes használat	Kölcsönzött dokumentumok	használt dokumentumok
2014	39575	5076	62746	15698	318	50	54724	417736	1793	28234	17464	23039
2015	42282	6220	86488	22634	414	0	63132	60928	2003	42840	26107	33490

A 2014-es adatokkal való összevetés fals eredményt adhat, azonban az látható, hogy a jelentős változásokat az egyetlen csatlakozó település nem okozhatta, így összességében javuló eredményeket kapunk.

A következő táblázat azt mutatja, hogy a KSZR rendszerhez tartozók használati aránya hogyan oszlik meg a fajlagos lakosság szám kategóriák között:

(lakos szám)	lakosság	Regisztrált használók aránya%	könyvtárhasználat aránya személyes használat %	könyvtárhasználat aránya távhasználat	személyes használat napi szinten	gyermekarány %	gyermekolvasó arány %
összesen	42282	14,6	2,3	1,4	21,03	46	41
1-500	1790	26,8	3,89	2,52	23,2	44	50
501 - 1000	5295	18,4	2,55	2,08	25,6	39	43
1001 - 1500	4099	14,2	0,94	1,68	28,2	48	28
1501 - 5000	31098	13,4	1,99	1,30	35,3	53	42

A mutatók szintén jelzésértékűek. Felhívják a figyelmünket, hogy sokkal nagyobb figyelmet kell fordítani az adott településen a könyvtári szolgáltatások népszerűsítésére és a marketingmunkára.

Összességében elmondhatjuk, hogy a 2014-es évhez viszonyítva emelkedett a regisztrált használók, a személyes használatok száma. Az előző évhez viszonyítva hasonló a regisztrált használók által kikölcsönzött dokumentumok száma. Jelentős a visszaesés az összes regisztrált használó 14 éven aluli regisztráltjainál. Érdekes erre a mutatóra odafigyelni! Pl. kevesebb a gyermeklétszám, helyben nincs óvoda és iskola, más településeken tanulnak, a gyerekek az iskolából nem mehetnek át tanítási idő alatt a gyermekek a könyvtárba, nem megfelelő nyitva tartás. A kevesebb gyermekhasználó azonban az összes személyes használatnak szinte a felét teszi ki. Ugyanez vonatkozik a kölcsönzött kötetekre is. Ezeket az ismérveket a szolgáltató helyek állománymenedzsment részénél figyelembe vesszük.

1.4 Humán erőforrás

	Település	Lakó-népsége	Nyitva tartási		Könyvtárbusz nyitva tartási		A szolgáltató helyen dolgozó					
			napok száma hetente	órák száma hetente	napok száma kéthetente	órák száma kéthetente	főfoglalkozású közalkalmazotti jogviszonyban	részmunkaidős közalkalmazotti jogviszonyban	megbízási díjas	közcéli, közhasznú foglalkoztatott	önkéntes	képesítése megfelel a jogszabályi előírásnak (%)
Összesen		42282	137	857	0	0	9	9	8	4	0	79%
	1-500 lakosú településen	1790	20	121	0	0	0	1	2	1	0	100%
	501 - 1000 lakosú településen	5295	30	144	0	0	0	2	5	2	0	89%
	1001 - 1500 lakosú településen	4099	15	110	0	0	2	2	0	0	0	100%
	1501 - 5000 lakosú településen	31098	72	482	0	0	7	4	1	1	0	62%

2015-ben a 29 kistélepülésen dolgozó 30 kolléga közül 6 fő az, akinek a 39/2013 (V. 31) EMMI rendelet alapján nem megfelelő a végzettsége. Egy főnek nincs állami középfokú iskolai végzettsége, csak ügykezelői tanfolyama, egy főnek szakirányú főiskolai végzettség helyett csak segédkönyvtárosi végzettsége van, négy főnek hiányzik a középfokú szakirányú végzettsége. A négy főből három főt beiskolázott az önkormányzat a Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár által 2015 szeptemberében indított segédkönyvtáros képzésre.

Csongrád megye abban a szerencsés helyzetben van, hogy Szegeden mind a felsőfokú, mind a középfokú szakirányú végzettség illetve képzettség megszerezhető, így a legtöbb települési könyvtárban illetve szolgáltató helyen dolgozó kollégának megfelelő lesz a képzettségi kompetenciája.

A humán erőforrás területén az elmúlt évben is nehéz volt a tervezés, 8 szolgáltató helyünkön változott a könyvtáros személye.

2015-ben nőtt a könyvtári nyitvatartási napok és órák száma. Minden ksZR szolgáltató helyünkön az önkormányzat biztosította a hétfői nyitvatartást. Azok látogatottságáról, kihasználtságáról, eredményességéről már eltérőek a tapasztalatok. Voltak olyan szolgáltató helyek, ahová a szombati nyitva tartás alatt egy látogató sem tért be. (Az emberek nem is tudtak róla, nem kapott elég nyilvánosságot a hír, nem érdekelte őket.)

1.4. A szolgáltató helyek infrastrukturális feltételei

A szolgáltató hely infrastrukturális feltételei																								
Település	Lakónépsége	A szolgáltató hely működése					A szolgáltató hely külső-belső akadálymentesítése megoldott	Az épület állapota				A könyvtári helyiség/helyiségek állapota (A megfelelő kategóriához 1-es számot kell írni)				A nyilvános könyvtári szolgáltatás alapterülete átlagosan	A könyvtári bútorkészlet állapota				A könyvtári tér alkalmas-e csoportos rendezvények befogadására	Biztonság-technikai eszközök		
		önálló épületben	oktatási intézménnyel közös épületben	IKSZT épületében	egyéb kulturális intézménnyel egy épületben	egyéb		elfogadható	felújított	felújítandó	a felújítás becsült költsége (eFt)	elfogadható	felújított	felújítandó	a felújítás becsült költsége (eFt)		elfogadható	felújított	felújítandó	a felújítás becsült költsége (eFt)		van	fejlesztendő	a fejlesztés becsült költsége (eFt)
	42282	4	2	5	12	6	23	19	8	2		15	10	4		85	13	11	6		20	20	9	0
1-500	1790	1	0	0	0	3	3	3	1	0		4	0	0		73,75	2	1	2		2	3	1	0
501 - 1000	5295	0	0	0	7	2	5	6	1	2		4	3	2		79,88	5	3	1		7	6	3	0
1001 - 1500	4099	1	0	1	1	0	3	3	0	0		2	1	0		139,33	1	2	0		3	2	1	0
1501 - 5000	31098	2	2	4	4	1	12	7	6	0		5	6	2		61	5	5	3		8	9	4	0

1.5. A központi költségvetési támogatás egységes feladatalapú felhasználása

Csongrád megye Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer 2015. évi költségvetési támogatásának felhasználási terve				Tény 2015			
		kiadások	összesen	%	kiadások	összesen	%
Személyi jellegű kiadások összesen							
	Szakmai szolgáltatás megbízási díja munkakörön kívüli és munkaidőn túli feladatra						
	Közösségi programok előadóinak, oktatóinak és közreműködőinek megbízási díjai		135000	0,54		135000	0,54
Személyi juttatások járulékai összesen							0
	Személyi juttatások járulékai		32805	0,13		32805	0,13
Dologi kiadások összesen				99,33		24734195	
Dokumentumszolgáltatás							
	Dokumentumbeszerzés összesen						
	Könyv		7500000	29,32		7300192	29,32
	Folyóirat, napilap		2517012	10,11		2517012	10,11
	Nem hagyományos dokumentumok		50000	0,19		46393	0,19
	Könyvtárközi kölcsönzés - egyedi dokumentumokra vonatkozó kérések teljesítése (postaköltség, csomagolás stb.)						
Információs szolgáltatás							
	Adattárak, adatbázisok szolgáltatás díja (pl. EBSCO), honlapfejlesztés, retrospektív feldolgozás, konverzió, oktatásban, képzésben résztvevők információellátásának segítése Helyismereti információk biztosítása, digitalizálás						
Közösségi szolgáltatás							
	Digitális írástudás fejlesztés, információs műveltség elsajátításának, használóképzés, tanulási folyamatok támogatása, ODR-MOKKA működéséről tájékoztatás						

Olvásásfejlesztő, ismeretterjesztő, a könyvtár szolgáltatásait népszerűsítő programok, kulturális, közösségi rendezvények, egyéb programok, kiállítások szervezése		3500000	14,16		3525472	14,16
Könyvtárosképzés, továbbképzés						
Könyvtári személyzet rendszeres képzése, továbbképzése, szakmai napok költségei (tanfolyamok költsége, utazás, csoportos étkezés)		150000	0,86		214449	0,86
Szolgáltatások szakmai anyagköltsége						
Szakmai nyomtatványok, vonalkód, könyvtámasz, címkék, filmulux, olvasójegy stb.		1000000	3,64		905189	3,64
Kültéri és beltéri táblák, feliratok, képkeretek, betű- és szakjelzet készlet stb.		130000	0,64		159500	0,64
Szolgáltatások infokommunikációs költsége						
Nem adatátviteli célú távközlési díjak		30000	0,11		28410	0,11
Adatátviteli célú távközlési díjak						
Szoftverüzemeltetés, licenc díj, portálszolgáltatás díja						
Szolgáltatások szállítási költsége						
Gépkocsi/könyvtárbusz üzemeltetés kiadásai (hajtó- és kenőanyag, biztosítás, szerviz)		260000	1,28		319231	1,28
Egyéb szállítási költség, csoportos utazás költsége		10000	0,05		12118	0,05
Postaköltség (egyéb postai küldemény)		30000	0,15		36343	0,15
Szolgáltatások egyéb kiadásai						
Pénzügyi szolgáltatás, bankköltség, közbeszerzés költsége Egyéb általános költségek Irodaszerek, egyéb nyomtatvány		400000	1,61		460409	1,85
Továbbszámlázott (közvetített) szolgáltatások kiadásai államháztartáson belülre - szolgáltatás vásárlása városi könyvtártól						
Szolgáltatások marketing eszközei						
Szolgáltatást népszerűsítő, tájékoztató kiadványok, programmeghívók, hirdetés, reklámköltségek						
Szolgáltatások kísértékü tárgyi eszközei						
Fejlesztő játékok, eszközök		2800000	11,24		2838678	11,40

kiegészítő célbútorok, berendezési tárgyak, számítástechnikai eszközök, elektronikai eszközök						
Szolgáltatások beruházási, fejlesztési költsége						
Számítástechnikai nagyértékű eszközök, szoftverek		3100000	12,93		3219270	12,93
Szállító jármű vásárlása						
Szoftver- és adatbázisfejlesztés						
Egyéb		257183	1,12		278190	1,12
Egyéb, a fenti kategóriákba nem sorolható tétel						
Dologi kiadások ÁFA költsége		3000000	11,54		2873339	11,54
		24902000			24902000	

2. A megyei könyvtár által nyújtott szolgáltatások

2.1. Állománymenedzsment

2.1.1. Gyűjteményfejlesztés

	darabszám	értéke Ft-ban
Könyvbeszerzés	4729	9145283
Hangoskönyv beszerzés	151	218967
Folyóirat, heti-, napilap	243	2674646
Nem hagyományos dokumentum (DVD, CD)	13	25246
Egyéb	28	32400
Összesen	5164	12096542

A szolgáltató helyek könyvtári állományának vásárlással történő gyarapítását a könyvtári szolgáltatást biztosító helyi kolléga közreműködésével végeztük, negyedévente küldtünk ki egy ajánlólistát. Természetesen a listán nem szereplő könyvek beszerzésére is lehetőségük volt a kollégáknak. Egy alkalommal igény szerint kérhettek nem hagyományos dokumentumot, ez többségében hangoskönyveket jelentett, erre volt a legnagyobb az igény.

2015-ben összesen 5163 db dokumentumot juttattunk ki a szolgáltató helyekre. A könyveket nem vándoroltattuk a szolgáltató helyek között, mindig az adott településre kerültek ki a kért dokumentumok.

A 4729 db könyv dokumentum *gyarapításának módja szerint:*

vásárlás	3758 db könyv	7354077 Ft
ajándék	971db könyv	1996122,-Ft

A 4729 db könyv *tartalmi megbontás alapján:*

felőtt szépirodalom	2110 db	45%
felőtt szakirodalom	1423 db	30%
gyermekirodalom	1196 db	25 %

A Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár a Lira Könyvesbolttal kötött együttműködési megállapodást új kiadványok beszerzésére. A könyvesbolt általában **30-35 %** körüli engedményt ad a vásárlás folyamán, így a beszerezhető kiadványok számát növelni tudtuk a szolgáltató helyekre.

A helyi lakosság körében érdeklődésre számot tartó napi, heti, havi folyóiratok 2015 és 2016-os évre történő előfizetésével bővítettük a könyvtári szolgáltatások körét. 2015-ben összesen 242 db periodika járt a 29 szolgáltató helyre. Itt is minden esetben a szolgáltató hely

könyvtárossával közös egyeztetés alapján végeztük az előfizetést, a helyi igényeknek megfelelően. Év elején folyóirat ajánló listát küldtünk ki minden szolgáltató helyünkre és azokból választhattak a kollégák.

2.1.2. Állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása

Település	Lakónépessége	A településen helyben lévő dokumentumok száma (csereletét nélkül)	Elektronikus nyilvántartásba vett dokumentumok (%-ban)	A szolgáltató hely dokumentumállománya elektronikus katalógusban: teljes mértékben feltárt (100 %)	Selejtezendő dokumentumok százalékos aránya (becslés %-ban)	Raktári jelzetek megfelelősége (0 % nincs, 100 % teljes mértékben megoldott)	Vonalkódolás (0 % nincs, 100 % teljes mértékben megoldott)
Összesen	42282	188733	85%	82%	17%	73%	88%
1-500 lakosú települések	25330	101882	86%	81%	16%	73%	91%
501 - 1000 lakosú települések	3436	23386	100%	100%	16%	73%	100%
1001 - 1500 lakosú települések	4099	18163	100 %	100 %	20 %	72 %	100 %
1501 - 5000 lakosú települések	13516	63465	64%	63%	22%	74%	63%

21 település teljes állománya érhető el a CSMDDB (Csongrád megyei könyvtárak közös adatbázisa) elektronikus katalógusban.

2015-ben a **székkutasi**, a **kübekházi**, a **pusztamérgesi** és az **árpádhalmi** állományok retrospektív feltárását végeztük el az olvasószolgálati valamint feldolgozó munkatársak segítségével.

Állománygondozás-állománykivonás

A következő településeken történt állománykivonás: Csengele, Kiszombor, Kübekháza, Nagylak, Nagytőke, Öttömös, Pustamérges.

Állományellenőrzés

A nagytőkei könyvtárban volt állományellenőrzés.

2.2. Dokumentumszolgáltatás

Könyvtárközi forgalmi adatok a KSZR szolgáltatásban²:

A kistépüléseknek könyvtárköziben küldött dokumentumok száma:	638
eredetiben	638
elektronikusan	
fénymásolatban	

A folyamatos tájékoztató munkánknak (szóbeli, email-es) és a szolgáltatás népszerűsítő tevékenységünknek (továbbképzések, ODR használatát bemutató anyagunknak) köszönhetően 2015-ben a 29 szolgáltató helyünk közül 14 KSZR könyvtárból kaptunk könyvtárközi kérést. A 760 kérésből 638-at sikerült eredetiben teljesítenünk, más formátumot nem kértek ezekről a helyekről. A 2013- as évhez képest a kérések száma megtízszereződött! A Somogyi-könyvtár továbbra is átvállalja a visszaküldés postaköltségét a kérő könyvtárártól.

2.3. Információs szolgáltatás

Évek óta építjük és frissítjük a Somogyi-könyvtár honlapján a megyében található könyvtárak adatbázisát, ahol a legfontosabb információk megtalálhatók a könyvtárakról. Nincsenek külön bontásban az önálló könyvtárak és a szolgáltató helyek.

<http://www.sk-szeged.hu/351>

A honlapon létrehozott KSZR menüpontot egyre inkább teljes egészében felváltja a kszr blogunk. Ennek szerkesztése gyorsabb és egyszerűbb, az információk gyorsabban eljutnak a célközönséghez.

<http://kszr.sk-szeged.hu>

A blog gyors megosztásával a közösségi oldalakon naprakészen látják a kollegák az eseményeket történéseket.

A KSZR-es könyvtáraink fele önállóan vagy a település közös facebook oldalán jelentett meg folyamatosan információkat a könyvtárakról a könyvtári szolgáltatásokról, rendezvényekről, eseményekről.

2014-ben kezdtük el kigyűjteni és folytattuk 2015-ben is a Délmagyarországból, a megyei napilapunkból a Kszr-es települések életével kapcsolatos legfontosabb cikkeket, melyeket digitalizáltunk is. Ezek egy része már olvasható a honlapunkon <http://www.sk-szeged.hu/713>.

² Az adat csak a KSZR településekre vonatkozó könyvtárközi kéréseket tartalmazza

2.4. Közösségi szolgáltatások

A program típusa, mely a KSZR szolgáltató könyvtár szervezésében valósult meg	KSZR állami támogatásból és saját forrásból		Európai Unió és hazai támogatásból	
	lebonyolított programok száma	részvevők száma összesen (fő)	lebonyolított programok száma	részvevők száma összesen (fő)
Vetélkedők, versenyek	12	197		
Könyvtárbemutató	13	176		
Tanítási óra iskolai csoportoknak	21	354	2	57
Könyvtári óra iskolai csoportoknak	31	343		
Játékos tevékenység	20	300	1	32
Tanfolyam, tréning				
Előadás, konferencia	30	916	2	371
Kiállítás	3	186		
Könyvbemutató	6	195		
Műsoros, szórakoztató rendezvény	55	1830	3	115
Hangverseny				
Filmvetítés	3	47		
Használóképzés	14	176		
Digitális kompetenciafejlesztés	4	50		
Egyéb	29	406		
Összesen	241	5176	8	575
A programok, melyek egyéb szervezésben, egyéb forrásból valósultak meg a szolgáltató helyen (helyi pályázat, helyi önkormányzat, egyéb)	Lebonyolított programok száma	Részvevők száma összesen (fő)		
Rendezvények száma				
Ebből a használóképzést szolgáló rendezvény				
Összesen				

A Somogyi-könyvtár konvencionálisan nagy hangsúlyt fektet a közösségi programok szervezésére. Nagyon szoros a kapcsolat a megye könyvtáraival. Mint megyei könyvtár, mindig is fontosnak tartottuk, hogy az esetleges pályázatokon elnyert összegekből is arányosan részesüljenek a megye kisebb könyvtárai. Jó példa erre az őszi összefogás rendezvénysorozat, ahol évek óta a megyéből csatlakozó 20-25 könyvtár 120-130 programot kínál. 2015-ben a legtöbb szolgáltatóhely csatlakozott a programokhoz, melyeket részben NKA támogatásból, részben önerőből szerveztek, a megyei könyvtár támogatásával (segítség a szállításban, kapcsolatfelvételben).

A Nemzeti Kulturális Alap pályázati támogatásának köszönhetően 2013-ban, egy több évtizedes hagyományt élesztettünk fel a **decemberi gyermekkönyvhónap** rendezvényeivel. Egy sikeres pályázatnak köszönhetően 2015-ben ismét megrendezésre került a programsorozat. Ehhez a sorozathoz is **11 KSZR-es** könyvtár csatlakozott, elsősorban azok, ahol még van működő iskola és/vagy óvoda. Ezeknél a programoknál szintén megoszlottak a költségek az állami és az NKA támogatás között. Így sokkal több gyermekrendezvényt tudtunk az egész megyében szervezni.

A programok összeállításakor igyekeztünk – mint a pályázati kiírások is elvárják – minden korosztályt megszólítani. A gyermekkönyvhónap rendezvényei elsősorban a gyerekeknek szóltak, de számukra is volt zenés irodalmi műsor (Péter&Pán duó) író-olvasó találkozó (Lackfi János, Finy Petra), kézműves foglalkozás is.

Az őszi összefogás programjaival minden korosztályt megszólítottunk, és ennek fontosságát kiemeljük a kistéleplési könyvtárosoknak is. Ezt természetesen minden esetben befolyásolják a helyi társadalomföldrajzi adottságok is. Egyre kevesebb olyan település van, ahol még található működő iskola, óvoda. Ezekben a községekben még fokozottabb fontossága van a 14 éven aluli korosztályhoz szóló programoknak. Sajnos a megyebeli kistélepléseink egyre inkább elöregednek, így az idősebb, ám könyvtárba nem járó korosztály megszólítása is igen komoly feladatunk. A nagyvárosokban jellemzően sokkal magasabb a nyugdíjas használók aránya, mint a kistélepléseken, ezért is fontos ezeken a nekik szóló, őket érdeklő programok szervezése.

A KSZR szolgáltató helyek közül 7 településen élnek nemzetiségiek. 2015-ben nem merült fel igény külön programra ezeknek a célcsoportoknak. Szintén külön odafigyelést, pontosabb fókuszálást igénylenek a sérült társaink. A kistélepléseken élők között nagyon kevés vállaltan sérült ember él. Az ő ellátásuk külön feladat, azonban használóként nem sikerült még elérni őket. Szintén ez évi tervünk az ennek a célcsoportnak szóló programok szervezése.

A rendezvények megszervezésénél nagyban támaszkodhatunk a kollégák kreativitására. Terveiket, ötleteiket igyekszünk támogatni eszközvásárlással, ötletbörzékkel.

A rendezvények sorában fontos szerepet kapnak a különböző használóképzések is. Ide értve a könyvtárhasználatot melynek célcsoportja korosztály szerint is változó. De ide sorolhatók a digitáliskompetencia fejlesztő programok is. Ezeket a tanfolyamokat elsősorban a Somogyi-könyvtár munkatársai tartották, de a szerződött nagyobb települések esetében a helyi eTanácsadó végzettséggel rendelkező kollégák.

2.5. Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékkal élők számára

Szöbéli igényfelmérés, valamint a tapasztalatok alapján eddig nem volt igény ilyen jellegű szolgáltatásra. Több településen (a szolgáltató helyek 40 %-án) van lehetőség hangoskönyvek, valamint azok lejátszására szolgáló eszközök kölcsönzésére, de igény még sehol sem merült fel. 2014-re terveztünk egy bővebb igényfelmérést, valamint helyszíni vizsgálatot, hogy esetleg milyen egyéb szolgáltatásra volna szükség. Az adott települések lakosai között minimális a – vállaltan – fogyatékkal élő, akik jelenleg egyáltalán nem tagjai a könyvtári rendszernek. Célunk, hogy őket is meg tudjuk szólítani a jövőben. A 2015-ös tapasztalatok alapján 2016-ban is tervezzük hasonló eszközök vásárlását.

2.6. Szakmai képzés, továbbképzés

A Somogyi-könyvtárban tartott továbbképzéseinken évről évre rendszeresen kb. 80-100 fő vesz részt. Ezek a szakmai napokon egyre több KSZR szolgáltató helyen dolgozó kolléga jelenik meg.

2015. február 12. Csongrád Megyei Könyvtárellátási Szolgáltatási Rendszer működtetése.

KSZR-es találkozó polgármesterekkel, kollégákkal. Résztevők száma 45 fő

A második alkalommal megrendezésre kerülő találkozón szó volt az országos rendszer működésének tapasztalatairól, megyei tervekről, melyet *Palánkainé Sebők Zsuzsanna* igazgató mutatott be. A KSZR működési mechanizmusát, a központi ajánlást *Sikaláné Sánta Ildikó* igazgatóhelyettes ismertette. Könyvtárunk előző évi KSZR-es munkáját *Oros Sándor* megyei hálózati csoportvezető foglalta össze. *Fodor Mónika* megyei hálózati könyvtáros az évi rendezvényszervezői tevékenységből a szolgáltató helyeknek nyújtott közösségépítő rendezvényszervezői részt emelte ki. *Csiszár Andrea* prezentációjában a KSZR blogot népszerűsítette, valamint Délmagyarország napilapból történő helyismereti információszolgáltatásunkra hívta fel a figyelmet. A 2014-ben készült felhasználói és könyvtárosi elégedettségmérések eredményeit *Bajusz Jánosné* megyei hálózati könyvtáros részletezte.

2015. március 5. Megyei továbbképzés. Résztevők száma 110 fő.

Beszámoló hangzott el a Csongrád Megyei Könyvtárosok Egyesületének 2014-es évi munkájáról és a 2015-ös év terveiről, melyet *Bajusz Jánosné* egyesületi elnök ismertetett. A *DélmagyArchív-ban* való keresést *Sikaláné Sánta Ildikó*, igazgatóhelyettes mutatta be. *Süveges Gergő* újságíró *Mi van a polcomon?* címmel prezentálta azoknak az előadásainak a témaköreit, melyekben szívesen fogad felkéréseket a könyvtáraktól. A szakmai napot A Betűországától a könyvkirályig című könyvbemutatóval zártuk, amely a Somogyi-könyvtár gyermekkönyvtárának az elmúlt ötven évről szól. Írójával, Sáráné Lukátsy Saroltával *Kulcsár Marianna* a Somogyi-könyvtár gyermekkönyvtárának vezetője beszélgetett.

2015. június 18. 43. megyei könyvtárostalálkozó Ruzsán. Résztevők száma 130 fő

A helyiek bemutatkozásával indult a nap. *Sánta Gizella* polgármester asszony virtuálisan bemutatta a település rövid történetét, életét, működését. A Móra Ferenc Művelődési Ház és Könyvtár munkatársai *Vörös Tiborné* és *Császár Ágota* a település kulturális és könyvtári létébe kalauzolta el a jelenlévőket. A találkozó központi témájaként a helyi értékekre azok

fontosságára, szerepére fókuszáltunk. Előadásokat tartottak: *Székely Anna*, a Nemzeti Művelődési Intézet Csongrád Megyei Irodájának munkatársa, a Megyei Helyi Értéktár Bizottság tagja, *Kukkonka Judit*, a Somogyi-könyvtár munkatársa, *Börcsök Roland*, a bordányi Faluház igazgatója. Az összejövétel végén sor került a Csongrád Megyei Könyvtárosok Egyesülete által meghirdetett „Legkedvesebb olvasóm” című pályázat eredményhirdetésére.

2015. szeptember 24. Könyvtárak a változó világban. Regionális konferencia az NKA támogatásával Résztvevők száma 135 fő.

A délelőtti plenáris előadások keretében „Változó környezet, bővülő szerepek” címmel *Nagy Zsuzsanna* Corvinus Egyetem Könyvtárának főigazgatója, „Az olvasás jövője, a jövő olvasója” *Lengyel dr. Molnár Tünde* Esterházy Károly Főiskola docense tartottak előadásokat.

Délután három szekcióban folytatódott a már jól bevált gyakorlatoknak a bemutatása, megismertetése. 1. szekció: Az olvasási kompetenciafejlesztés Olvass te is reggel este *Koleszár Mártával* a Katona József Könyvtár Gyermekvilág vezetővel, Saját élményalapú foglalkozások tartása *Palánkainé Sebők Zsuzsannával* a Somogyi-könyvtár igazgatójával.

2. szekció: A közönségkapcsolatok korszerű módszerei :Add el a könyvtáradat *Tózsér Istvánnéval* a Bródy Sándor Megyei Könyvtár igazgatójával, A bizalom, amely építhető *Andóczy Balogh Évával* a Somogyi-könyvtár Pr munkatársával,

3. szekció: Digitális kompetenciafejlesztés: Közösségi tanulás digitalizált tartalmak újrahazsnosításával *Tóth Mátéval* a Könyvtári Intézet munkatársával , Mert a nagy nem akar lemaradni *Piri Ildikóval* a Somogyi-könyvtár munkatársával.

KSZR-es kistérségi összejövetelek

2015. április 30. Kistérségi összejövétel a Makó környéki KSZR könyvtárosoknak Pitvaroson. Résztvevők száma 15 fő

A szakmai nap a helyi Erdei Ferenc Közösségi Szintér megismerésével indult. Az intézményről és annak sajátos működési formájáról az intézmény igazgatója *Tószegi Gyula* adott tájékoztatást. Ezt követően előadás hangzott el a térség szolgáltató helyeinek előző évi eredményeiről, melyet statisztikai adatokkal és mutatókkal támasztott alá *Bajusz Jánosné* a Somogyi-könyvtár módszertanos kolléganője. A délelőtt egy gyermekkönyvtári foglalkozással zárult, melyet *Palánkainé Sebők Zsuzsanna* könyvtárunk igazgatónője és *Mekkelné Dús Judit* gyermekkönyvtáros vezettet.

2015. december 8. Homokháti kistérségi találkozó Pusztamérgesen. Résztvevők száma 20 fő

A találkozó nyitó előadásaként a vendéglátó házigazda, *Figura Károlyné* bemutatta, hogy milyen módszereket alkalmazott a helyi könyvtári közösségi élet kialakításában. Ezt követően *Fodor Mónika* a Somogyi-könyvtár megyei hálózati munkatársa összefoglalta a Csongrád megyei Októberi Könyvtári Napok főbb eseményeit, és beszélt a 2016-os évi rendezvénytervről. A találkozó befejezése képen jól bevált gyermekkönyvtári foglalkozásokat mutatott be *Vóna Mária*, a Somogyi-könyvtár gyermekkönyvtárosa.

Oktatás

1 Akkreditált továbbképzés

A Somogyi-könyvtár **2015. augusztus 31-vel** indította el a segédkönyvtáros tanfolyamot.

A segédkönyvtáros tanfolyam akkreditációs engedélyeztetési eljárása eredményesen zárult intézményünk számára, így 2015 májusában megkaptuk a határozatot a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivataltól a nyilvántartásba vételről. A 450 órás, közép - felsőfokú végzettséget adó OKJ-s tanfolyam konzultációt heti két alkalommal tartottuk, tartjuk. A tanfolyam 2016. április 29-vel fejeződik be. A szakmai záróvizsgára 2016 májusában kerül sor. A tanfolyam hallgatói Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megyéből jöttek. A KSZR szolgáltatóhelyeink közül a következő könyvtárakból vannak tanulóink: Ambrózfalváról, Csanytelekről, Marosleléről, Tiszaszigetből és Tömörkényből járnak a képzésre.

2. Ismeretátadó tanfolyamok

2015. május 19. Ismeretátadó tanfolyam KSZR-es könyvtárosoknak

Részvevők száma 15 fő

Az ismeretátadó tanfolyam tematikáját úgy állítottuk össze, hogy az alap könyvtárosi ismeretek mellett a felsőfokú végzettségűek is kapjanak új információkat. A tanfolyamon könyvtárunk munkatársai tartották az órákat.

Témakörök előadókkal: Csapatépítési módszerek, tréning, *Palánkainé Sebők Zsuzsanna*, *Andóczy Balogh Éva*, Könyvtári rendszer, jogszabályi háttér, Könyvtárellátási szolgáltatási rendszer működése, szakmai követelményei, munkanapló vezetése, statisztika, *Bajusz Jánosné*

2015. május 21. Ismeretátadó tanfolyam KSZR-es könyvtárosoknak.

Részvevők száma 15. fő

Témakörök előadókkal: Könyvtárhasználat, beiratkozás, kölcsönzés, szolgáltatások köre, *Dobosné Brezovszky Anikó*, Könyvtárközi kölcsönzés gyakorlati tudnivalói, *Kórácz Mária*

2015. május 26. Ismeretátadó tanfolyam KSZR-es könyvtárosoknak Résztvevők száma 15 fő

Témakörök előadókkal: Rendezvényszervezési alapismeretek, rendezvényszervezés folyamatai, *Fodor Mónika*, Adatbázisok, OPAC használata, *Sikaláné Sánta Ildikó*, Közösségi média használata, (facebook, blog, twitter), *Oros Sándor*.

2015. május 29. Ismeretátadó tanfolyam KSZR-es könyvtárosoknak Résztvevők száma 15. fő

Témakörök előadókkal: Állománymenedzsment, az állomány elhelyezése, raktári táblázat használata, *Bajusz Jánosné*, Olvasásfejlesztés, foglalkozás módszertan, *Palánkainé Sebők Zsuzsanna*, Társadalmi kapcsolatok, közösségfejlesztés eszközei, módszerei, *Palánkainé Sebők Zsuzsanna*, Digitális írástudás fejlesztés módszerei, *Sikaláné Sánta Ildikó*

2015. december 3. Ismeretátadó tanfolyam a Corvina rendszerről KSZR-es könyvtárosoknak

Részvevők száma 15 fő

Azoknak a szolgáltató helyeken dolgozó kollégáknak szerveztük a tanfolyamot, ahol a könyvtári állomány már gépen van és 2016 első negyedében bevezetésre kerül a gépi kölcsönzés. A Corvina rendszer keresés a katalógusban és a kölcsönzési moduljának használatáról *Sikaláné Sánta Ildikó* tartott előadást.

3. Felhasználóképzések

2015. március 3, 6, 10, 13. Felhasználóképzési, számítógépes tanfolyamot tartott a Somogyi-könyvtár két munkatársa Dobosné Brezovszky Anikó és Piri Ildikó az ambrózfalvi és csanádalberti szolgáltató helyeken

2015. december 9, 10, 16, 17, Felhasználóképzési, számítógépes tanfolyamot tartott a kübekházi és_tiszaszigeti szolgáltató helyeken Dobosné Brezovszky Anikó és Piri Ildikó a Somogyi-könyvtár munkatársai.

Szakmai információk közvetítése

A kszr@sk-szeged.hu listán folyamatosan közvetítettük az aktuális információkat, jogszabályokat, pályázati lehetőségeket, továbbképzéseket, módszertani ismereteket.

Szakmai tanácsadás

A folyamatos, rendszeres telefonos, email-es kapcsolattartás mellett jelentős volt a személyes megjelenés is a KSZR szolgáltatóhelyeken. (állapotfelmérések a szolgáltatás beindítása előtt, egyeztetések a fenntartóval, állománykivonások, könyvtáros betanítása, könyv, eszközök szállítása, rendezvények előadóinak kiszállítása a helyszínekre.)

2.8. A megyei könyvtár által a kistéleplési megállapodásban vállalt további szolgáltatás

- Szervezzük a könyvtári statisztikai adatszolgáltatáshoz kapcsolódó teendőket. Begyűjtjük, ellenőrizzük a szolgáltató helyek adatait, rögzítjük a kultstat.emmi.gov.hu oldalon, elkészítjük a statisztikai adatokra épülő teljesítménymutatókat.
- Vállaljuk a megyei könyvtár által vásárolt számítógépek, rendszergondozását, szervízsolgáltatását, karbantartását, vírusvédelmi szolgáltatását.

3. Szolgáltató könyvtár

A 130 éves Somogyi-könyvtár az egyik legrégebbi közművelődési könyvtár a hazai könyvtári rendszerben. 1881-es alapításakor megfogalmazódott az igény, hogy a könyvtár a város lakosságát szolgálja ki, miközben alapjait képezi egy majdan megalapítandó egyetemnek. Az egyetem megszületett, ám saját könyvtárral. De az elmúlt több mint 80 évben a Somogyi-könyvtár is törekedett arra, hogy a teljes egyetemi polgárságot is ellássa a szükséges információkkal. Tudatos gyarapítása eredményeképpen, s nagy múltjának, valamint meghatározó alapjának – az alapító Somogyi Károly 43701 kötetes rendszerezett könyvgyűjteményének – köszönhetően egy hatalmas közel 900 ezer kötetes és átfogó állománnyal szolgálja ki Szeged Város és 1973 óta Csongrád megye lakosságát.

Immáron negyven éve szolgálja a megyét, s ehhez kapcsolódóan gyűjtőköre is kiterjed a megyére. Évi közel 20 ezer kötetes gyarapodásával megfelelő állománnyal rendelkezik a KSZR rendszer működtetéséhez. Az ODR szolgáltatásban is meghatározó szerepe van a könyvtárnak, a legtöbbet szolgáltató könyvtárak között van évek óta országos szinten. Több éve, hogy a megye könyvtárai számára a Somogyi-könyvtár lehetővé tette, hogy az ODR szolgáltatás teljesen ingyenes legyen, azáltal, hogy a könyvek visszaküldésének a költségét is vállalja. Ez a funkció a KSZR rendszer elindításával még hangsúlyosabbá vált, s még inkább fontos, hogy továbbra is anyagilag is támogathassa a kiskönyvtárakat.

A könyvtár közel 600 féle folyóiratot fizet elő, így az ezekből való tájékoztatás, az ezekből történő szolgáltatás is nagyban hozzájárul a megfelelő minőségi információhoz jutáshoz.

Az 1984-ben átadott, közel 6000 m²-es épület, az ellátandó szolgáltatások, a heti 56 óras nyitvatartás együttesen igénylik a több mint száz fős dolgozói létszámot. A szolgáltatások teljes nyitvatartási időben négy szinten zajlanak. A több szinten és több szintéren való minőségi szolgáltatáshoz elengedhetetlen, hogy egy időben 20-25 kolléga teljesítsen szolgálatot, természetesen a minőségi szolgáltatáshoz hozzátartozik a megfelelő környezet, melynek biztosítása egy harminc éves épületben nagy nehézségeket, s rengeteg munkát jelent a háttérszemélyzetnek is.

A kibővült szolgáltatások, a nagyságrendileg évi 20000 kötetes gyarapodás beszerzése, feldolgozása, elhelyezése eddig is nagy munkát jelentett. Ezek a munkafolyamatok is megnöttek a KSZR szolgáltatás bevezetésével, hiszen így a gyarapítás/feldolgozás már nem csak a központi épületnek és a 13 fiókkönyvtárnak kell, hogy eleget tegyen, de 2015-ben plusz 29 szolgáltatóhelynek is. Ez a megnövekedett munka belső átcsoportosításokat követelt meg.

A rendszeres kiszállások, szállítások – bár viszonylag kis területű megyéről van szó mégis – jelentősen megterhelik a könyvtár személygépkocsiját, illetve sofőrjét, hiszen a gépkocsi nem csak a megyei szolgáltatásoknak kell, hogy eleget tegyen, de a városi ellátásban (13 fiókkönyvtár) s egyéb szolgáltatásokban is.

A Somogyi-könyvtár 1973 januárja óta lát el megyei feladatokat. Eddig a törvényben, jogszabályokban előírt alapfeladatok ellátására a kezdetekben 8, majd pedig 3 fő állt rendelkezésre. A KSZR szolgáltatás elindításával a belső átszervezéseknek köszönhetően a koordináló csoport létszáma 4 főre nőtt, de a szolgáltatást a teljes könyvtár végzi.

A szerverek üzemeltetése, a 180 számítógép karbantartása és egyéb számítástechnikai feladatok ellátása két fő feladata. Amennyiben a jelenlegi 29 szolgáltatóhelyen megfelelő minőségű és karbantartott gépeket kívánunk elhelyezni, a tapasztalatok alapján kevés a két fő. A dolgozói létszám az elmúlt évek, évtizedek leépítési hullámainak köszönhetően minimálisra csökkent a Somogyi-könyvtárban is. Az új szolgáltatások bevezetésével egyre leterheltebbek a kollegák. A KSZR szolgáltatás bevezetése és fenntartása átszervezéseket igényelt az intézményen belül. A szolgáltatás megjelenésével a belső átalakításoknak köszönhetően közvetlenül 15 fő végzi a KSZR munkákat.

A Somogyi-könyvtár a kezdetektől fontosnak tartotta a könyvtári számítógépesítést. Már az 1980-as évek közepén történtek kísérletek a számítástechnika bevezetésére. Köszönhetően a mindenkori vezetőség elszántságának, valamint az Egyetem közelségének és a jó partneri viszonyoknak minőségi szolgáltatást tud nyújtani a könyvtár ezen a területen. Az elmúlt évek Uniós pályázatainak köszönhetően jelentős fejlesztések zajlottak a könyvtárban. Megfelelő minőségű szerverek vásárlása, melyek lehetővé teszik, hogy ne okozzon gondot egy új adatbázis létrehozása, megfelelő méretű háttértárak vásárlása (bár ilyen sosem lesz a megnövekedett adattár igény miatt). Összességében a jelenlegi IKT eszközök megfelelőek, karbantartásuk és frissítésük folyamatosságát biztosítani szükséges.

Szintén az Uniós forrásoknak köszönhetőek online szolgáltatásaink is, melynek segítségével a megye bármely területéről ugyanazok a szolgáltatások érhetők el a nap 24 órájában.

4. Minőségfejlesztés, minőségirányítás, a szolgáltatás dokumentálása

A Somogyi-könyvtár a 2015-ös évben komoly lépéseket tett a minőségbiztosítás bevezetése érdekében. A munkafolyamat még most is tart, az intézmény a minőségirányítási rendszer kiépítésén dolgozik. Ez alatt az év alatt a már évekkorábban megkezdett munkafolyamatokat bővítettük fejlesztettük. Közben nem feledkeztünk meg törvényi kötelezettségünkről, hogy a megye könyvtárait segítsük ebben a munkában. Ennek érdekében továbbképzést szerveztünk.

A minőségirányítási rendszer elemeit a KSZR rendszerre is igyekszünk kiterjeszteni.

A rendszer fontos elemei – többek között - a folyamatok pontos leírása, a minél pontosabb folyamatleírások készítése, az események dokumentálása.

Ezek érdekében készítettünk az év folyamán több tájékoztató folyamatleírást az ODR használatáról, az általunk használt levelezési rendszerről, amiket az irattárban is tárolunk.

Az elmúlt év belső ellenőrzési folyamata során feltárt hiányosságokat pótoltuk, így a hivatalos dokumentáció is pontosabbá vált.

Az eseményeket folyamatosan fotókkal is dokumentáljuk, ezeket egy közös felületen visszakereshetően tároljuk.

Szintén minőségbiztosítási elem az egységes arculat kialakítása, melynek első lépéseit már 2014-ben megtettük, majd a munkát folytatva 2015-ben elkészítettük az egységes tájékoztató táblákat, valamint több szolgáltatóhely számára az egységes feliratokat, belső berendezéseket.

A 2015-ben részben megújuló könyvtárak pedig a KSZR ajánlás értelmében újulnak meg.

5. Sajtóbibliográfia a KSZR megyei szolgáltatásairól, valamint rövid beszámoló a KSZR szolgáltatások 2014. évi népszerűsítéséről, a kistérségi könyvtári események kommunikációjáról és a kistérségektől kapott, a könyvtári szolgáltatásokhoz kapcsolódó, visszajelzésekről

A Somogyi-könyvtár az elmúlt években – köszönhetően a vezetés odafigyelésének és a pr-os munkatársnak – jelentős sajtónyilvánosságot kap. Igyekszünk a munkánk minden ágát megmutatni a nyilvánosságnak. Így természetes, hogy már a KSZR rendszer bevezetésekor, tervezésekor megjelentek sajtóhírek a megyei lapokban. Munkánk folyamán több alkalommal adtunk interjút különböző rádiócsatornáknak, ezek azonban nem kerültek rögzítésre. A KSZR eseményeket a teljes kommunikációnkba a 2013-as év végén építettük bele. 2014. január óta a kimenő sajtó anyagban szerepelnek a KSZR-es események is.

Az év folyamán többször jeleztük a fenntartó önkormányzatok, valamint a szolgáltató könyvtárosok felé, hogy a saját csatornáikon igyekezzenek minél inkább felhívni a figyelmet a KSZR szolgáltatásokra. Ezeket igyekeztünk összegyűjteni a teljesség igénye nélkül.

2014 januárjától szemlézzük a megyei napilapot, melynek során a szerződött településeket érintő híreket emeljük ki, ebből adatbázist építünk a Somogyi-könyvtár honlapján. A könyvtár honlapján az adott települések adatainál érthető el: <http://www.sk-szeged.hu/351>. Az adatbázis most készül, de egy sikeres minta Ferencszállás: <http://www.sk-szeged.hu/713>. Terveink szerint a teljes évet megkapják az adott települések külső adathordozón.

A kommunikáció szerves része a közösségi médiában való szereplés is. A legtöbb szolgáltatóhelynek van facebook profilja, ahol rendszeresen beszámolnak az őket érintő eseményekről. Mi is létrehoztunk egy csoportot, ahol gyorsan és eredményesen tudjuk tájékoztatni egymást és a közönséget a könyvtári eseményekről.

Ezen internetes hírek összegyűjtése és dokumentálása nehéz, ám a célközönség jelentős része már inkább így érhető csak el.

A már említett KSZR blogon is rendszeresen jelentkezünk a szolgáltatóhelyek híreivel, beszámolókkal.

Ezeken kívül a folyamatos kapcsolattartásnak és tájékoztatóknak köszönhetően egyre több rendezvény plakátja, szóróanyaga bekerül a Somogyi-könyvtár helyismereti gyűjteményébe, ahol kollégáink rendszerezik és feldolgozzák azokat.

6. Eseménynaptár

Január

- 14-15. Eger, Országos KSZR Műhelynapokon való részvét
- 20. Öttömös, Pusztamérges, Csengele, Pusztaszer KSZR könyvtárak látogatása, év eleji állapotfelmérés, statisztika készítése.
- 21. Székkutas, Árpádhalm, Eperjes, Derekegyház KSZR könyvtárak látogatása, év eleji állapotfelmérés, statisztika készítése.
- 23. Tiszasziget, Újszentiván, Kübekháza KSZR könyvtárak látogatása, év eleji állapotfelmérés, statisztika készítése.
- 27. Maroslele, Óföldsék, Kiszombor, Ferencszállás, Klárafalva KSZR könyvtárak látogatása, év eleji állapotfelmérés, statisztika készítése.
- 28. Apátfalva, Magyarcsanád, Nagylak, Kövegy KSZR könyvtárak látogatása, év eleji állapotfelmérés, statisztika készítése.
- 29. Királyhegyes, Csanádalberti, Pitvaros, Nagyér, Ambrózfalva KSZR könyvtárak látogatása, év eleji állapotfelmérés, statisztika készítése.

Február

- 05. Nagylak, állományrendezés
- 12. Továbbképzés a Somogyi-könyvtárban KSZR szolgáltatásban résztvevőknek
- 13. Nagylak, állományrendezés
- 18. Tiszasziget, állományrendezés
- 20. Tiszasziget, állományrendezés
- 25. Magyarcsanád, Pályázatírással kapcsolatosan polgármester úrral való egyeztetés

Március

- 03. Ambrózfalva, Csanádalberti , Felhasználóképzés
- 05. Somogyi-könyvtárban Megyei továbbképzés
- 06. Ambrózfalva, Csanádalberti , Felhasználóképzés
- 10. Kiszombor, Pályázatírással kapcsolatosan polgármester asszonnyal való egyeztetés
- 10. Ambrózfalva, Csanádalberti , Felhasználóképzés
- 13. Ambrózfalva, Csanádalberti , Felhasználóképzés
- 17. Nagytőke, állományellenőrzés
- 18. Nagytőke, állományellenőrzés
- 20. Nagytőke, állományellenőrzés
- 24. Nagytőke, állományellenőrzés
- 25. Pusztaszer, Csanytelek, Tömörkény, Rendhagyó irodalomóra Joós Tamással

Április

- Székkutas, Rendhagyó irodalomóra Juhász orsolyával
- 13. Pusztamérges, Lyra együttes műsora
- 22. Ambrózfalva, a Szegedi Miniszínház előadása
- 30. Pitvaros, kistérségi összefoglaló

Május

- 03. Óföldséák, Nagylak, Apátfalva, Magyarcsanád, Maroslele könyvszállítás, számítógépek karbantartása
- 07. Tiszasziget, Kübekháza, Újszentiván könyvszállítás, számítógépek karbantartása
- 08. Székkutas, Árpádhalom, Eperjes, Derekegyház, Szegvár könyv, eszközszállítás
- 12. Csengele, állománykivonás
- 13. Csengele, állománykivonás
- 14. Óföldséák, Maroslele. Királyhegyes, könyv, eszközszállítás
- 15. Székkutas, Magyarcsanád Rendhagyó irodalomóra Joós Tamással
- 15. Csengele, állománykivonás
- 19. Somogyi-könyvtár, ismeretátadó tanfolyam KSZR könyvtárosoknak
- 21. Somogyi-könyvtár, ismeretátadó tanfolyam KSZR könyvtárosoknak
- 26. Somogyi-könyvtár, ismeretátadó tanfolyam KSZR könyvtárosoknak
- 27. Öttömös, Önkormányzati Testületi ülésen való részvétel
- 28. Csengele, Lyra együttes műsora
- 29. Somogyi-könyvtár, ismeretátadó tanfolyam KSZR könyvtárosoknak
- 29. Pusztaszer, Rendhagyó irodalomóra Joós Tamással
- 30. Klárafalva, Kövegy, Kübekháza Rendhagyó irodalomóra Joós Tamással

Június

- 02. Pusztamérges, az állomány géprevitelének előkészítése
- 03. belső környezet megújítása, egyeztetés a kivitelezővel
- 03. Székkutas, Tiszasziget Készítsünk híradót Süveges Gergővel
- 04. Pusztamérges, az állomány géprevitelének előkészítése
- 04. Királyhegyes, Csizmás Kandúr- a Szegedi Miniszínház előadása
- 10. Pusztamérges, az állomány géprevitelének előkészítése
- 12. Pusztamérges, az állomány géprevitelének előkészítése
- 15. Magyarcsanád, Nyárnyitogató- Balázs Péter és Lengyel Tibor műsora
- 17. Pusztamérges, az állomány géprevitelének előkészítése
- 19. Pusztaszer, Csanytelek eszközszállítás
- 23. Pusztamérges, az állomány géprevitelének előkészítése
- 24. Nagyér, Királyhegyes, Apátfalva, Pitvaros, Óföldséák, Klárafalva, Ferencszállítás, eszköz és szakmai anyag szállítás
- 25. Pusztamérges, az állomány géprevitelének előkészítése

Július

- 22. Pusztamérges, Öttömös könyvszállítás
- 24. Maroslele, Csak a Minitou meg ne tudja - Szegedi Miniszínház előadása
- 30. Kübekháza, Tiszasziget, Újszentiván, Maroslele könyvszállítás

Augusztus

- 05. Székkutas, Árpádhalom, Derekegyház, Nagytőke- könyvszállítás
- 14. Óföldséák, Kukori, a nagyotmondó - a Szegedi Miniszínház előadása

Szeptember

- 03. Kübekháza, az állomány géprevitelének előkészítése
- 09. Kübekháza, az állomány géprevitelének előkészítése

- 10. Kübekháza, az állomány géprevitelének előkészítése
- 11. Szentes, Tájékoztató a megyei könyvtári tevékenységről és a könyvtárellátási szolgáltatási rendszerről a Csongrád Megyei Közgyűlés kihelyezett ülésén.
- 16. Szeged, Régió Játékbolt fejlesztő játékok beszerzése KSZR szolgáltató helyekre.
- 17. Kübekháza, az állomány géprevitelének előkészítése
- 26. Árpádhalom, Csizmás Kandúr - a Szegedi Miniszínház előadása
- 28-29. Debrecen Országos KSZR Műhelynapokon való részvét
- 29. Öttömös, Pusztamérges könyvszállítás
- 30. Kiszombor, Magyarcsanak, Apátfalva könyvszállítás

Október

- 03. Kövegy, Ruzsa Sándor - a Szegedi Miniszínház előadása
- 05. Maroslele, Kicsi kocsi - mese kocsi - Joós Tamás műsora
- 06. Ambrózfalva, Csanádalberti, Nagyér, Pitvaros, Óföldaák, Királyhegyes, Kövegy könyvszállítás
- 07. Székkutas, Árpádhalom, Eperjes, Derekegyház könyvszállítás
- 08. Magyarcsanak, Kübekháza, Tiszasziget, Újszentiván könyvszállítás
- 09. Pusztaszer, az állomány géprevitelének előkészítése
- 13. Kübekháza, Író-olvasó találkozó Frank Júliával
- 14. Kövegy, Újszentiván, Író-olvasó találkozó Frank Júliával
- 14. Szegvár, könyvszállítás, feldolgozás
- 15. Óföldaák, Kárpát-medencei barangolások Budai Ilonával
- 20. Árpádhalom, az állomány géprevitelének előkészítése
- 21. Árpádhalom, az állomány géprevitelének előkészítése
- 22. Árpádhalom, az állomány géprevitelének előkészítése
- 27. Árpádhalom, az állomány géprevitelének előkészítése
- 28. Árpádhalom, az állomány géprevitelének előkészítése
- 29. Árpádhalom, az állomány géprevitelének előkészítése

November

- 11-12. Zalaegerszeg, KSZR műhelynapok
- 12. Maroslele, Magyarcsanak, Ambrózfalva Dél-Amerika nemzeti parkjai - Dr. Karancsi Zoltán előadása
- 17. Ambrózfalva, Nagylak Helyszíni tájékozódás az országos KSZR Műhelynapok könyvtár megtekintéséhez
- 17. Öttömös, A kiskakas gyémántfélkrajcárja - a Szegedi Miniszínház előadása
- 20. Nagyér, Csanádalberti Három bajusz gazdát keres - író-olvasó találkozó Vig Balázssal
- 23. Öttömös, Pusztamérges Kicsi kocsi - mese kocsi - Joós Tamás műsora
- 25. Apátfalva, Pitvaros Ó, azok a csodálatos állatok! - Telegdi Ágnes előadása
- 25. Nagytőke, Itt van az ősz... - a Csiga Duó műsora
- 27. Tömörkény, Egyiptomi piramisok - Dr. Karancsi Zoltán előadása
- 27. Maroslele, Gyertyaláng - Balázs Péter és Lengyel Tibor előadása
- 30. Apátfalva, Csak pozitívan! - Csányi Krisztina előadása

December

- Apátfalva, A buta felnőtt - találkozás Lackfi Jánossal
- Csanytelek, Szegvár Kreatív versírás Lackfi Jánossal

- Pusztaszer, eszköszállítás
- Somogyi-könyvtár Corvina tanfolyam KSZR-es kollégáknak
- Árpádhalom, Az ördög három aranyhajszála - a Szegedi Miniszínház előadása
- 07.Nagyér, Kopogtat a tél - a Csiga Duó előadása
- 08. Pusztamérges, Kistérségi találkozó
- 09-10 Tiszasziget, Kübekháza Felhasználóképzés
- 09. Ferencszállítás, Kiszombor, Csanádalberti Kübekháza Garbonciás Péter - rendhagyó irodalomóra Huzella Péterrel
- 10. Derekegyház, Pitvaros Királyhegyes Kis, karácsonyi ének - Budai Ilona mesemondó előadása
- 11. Tömörkény, Szegvár, Nagytőke Karácsonyi gyertyaláng - Balázs Péter és Lengyel Tibor előadása
- 11. Tiszasziget Buksi karácsonya - a Szegedi Miniszínház előadása
- 12. Derekegyház Buksi karácsonya - a Szegedi Miniszínház előadása
- 16-17 Tiszasziget, Kübekháza Felhasználóképzés
- 16. Kübekháza, Kopogtat a tél - a Csiga Duó előadása
- 19. Nagylak, Buksi karácsonya - a Szegedi Miniszínház előadása

A beszámolót készítette Bajusz Jánosné és Oros Sándor. A vezetés részéről jóváhagyta Palánkainé Sebők Zsuzsanna és Sikaláné Sánta Ildikó.

Szeged, 2016. március 31.